

megközelítőleg háromszög formájú, kb. 500×600 méteres, nagy kiterjedésű lelőhely a Kondoros-ér D-i ágának K-i partján elterülő platószerű kiemelkedésen található, területén Árpád-kori edénytöredékek kerültek elő a topográfiai célú terepbejárások alkalmával. A lelőhelyen gyűjtött leletanyag jellege és kiterjedése alapján Árpád-kori falu feltételezhető, bár a falu ismert oklevelekben nem szerepel. A lelőhelyen téglatöredékek is előkerültek, ám azok nem utaltak egyértelműen templomra. A sok objektumra utaló foltokban talált leletanyag nagy részét különböző peremkiképzésű bográcsok töredékei alkotják. A bográcsokon kívül változatos fazekak töredékei is előkerültek.

Az érintett területen útépités földmunkáinak megkezdése előtt megelőző régészeti feltárást végeztünk 2003. április 15–26. között. A korábban a területen húzódó földút felbontásakor kiderült, hogy az úttal párhuzamosan futó csatorna földjét, annak kiásásakor a földút területére hordták, annak feltöltésére használták fel. A földgyalival történt nyelés közben jól megfigyelhetők voltak a földút feltöltésének modern rétegei. A földút, valamint a mellette lévő terület lehumuszolása nyomán kb. 40–50 cm mélységben értük el a bolygatatlan sárga színű altalajt. Az altalaj fölötti rétegek lehorodásakor semmilyen régészeti lelet, vagy régészeti jelenség nyoma nem került napvilágra.

LISKA ANDRÁS

196. Ikervár, Rába-medér (Vas megye) Ú

A lelőhelyre Kiss Péter hívta fel figyelmünket. Az alacsony vízállást kihasználva 2003. augusztus 21-én készülék nélkül, csak maszk és légzőcső használatával lehetett átfésülni a medret. A jelenségek azonban a felszínen is láthatóak voltak.

Az első lelőhely a Rába-híd feletti folyószakaszon található, a kastély parkjánál. Cölöpök csonkjai figyelhetőek meg egy-egy sorba rendezve a két part közelében. A keleti partnál maradt fenn több cölöp. Dr. Grynacus András kormeghatározás céljára mintát vett belőlük; az eredmény szerint az ikervári híd cölöpjei 18. századiak. A keleti part cölöpjei között tölgy- és fenyőcölöpök is voltak, ami arra utal, hogy az építményt megújították. A jelenség valószínűleg híd maradványa. A dendrokronológiai vizsgálatok is arra utalnak, hogy a hidat egy alkalommal megújították. A tölgy fázis 1782 utánra keltezhető. A cölöpök elhelyezkedéséről rajzot készítettünk, melyen jelöltük a minták sorszámát is.

A második lelőhely a híd maradványai felett mintegy 50 méterrel helyezkedik el. A jobb parttól rézsútosan cölöpsor indul el, amely a folyó közepén folyásirányban törik meg. Hat cölöpöt figyeltünk meg eredeti helyén. Dr. Grynacus András mintát vett belőlük. A jelenség feltételezésünk szerint halászeszköz volt, talán egy szégye/cége maradványa. Cölöpszerkezetű, rekesztő halászeszközök (gyakran V formájúak) gya-

kori leletnek számítanak az európai folyókban. Működési elvük annyira egyszerű (a halak mozgásának irányítása, hálóba, varsába terelésük), hogy hosszú időn át használták a módszert, ezért önmagában nem keltezhető. Az átkelőhely és a kastély közelsége magyarázhatja helyzetét, de biztosan csak a faminták keltezése után állíthatunk.

A szemlét Tóth J. Attila (KÖH) vezette, részt vettek dr. Gaál Attila, Egyházi Dóra, dr. Grynacus András, Jakucs Gábor, dr. Annie Dumont, Jean-François Mariotti régészek, valamint a Győri Búvár SE búvárai.

TÓTH JÁNOS ATTILA

197. Ivánca, Lapos (Fejér megye) B

Az Intercisa Múzeum 2003. november 10-én értesítést kapott arról, hogy Ivánca külterületén szántás közben embercsontok kerültek elő. November 12-én kiszálltunk a helyszínre, és megállapítottuk, hogy a lelőhely Ivánca Lapos elnevezésű határrészén van, amelyen korábban Pongrácz Zsuzsánnával végeztem hitelesítő ásatást. Az akkor megtalált középkori templomtól és temetőtől az előkerült emberi csontok kb. 700 méterrel délebbre kerültek elő. A lelőhely pontosabb behatárolása érdekében terepbejárást hajtottunk végre.

A több korszak emlékeit felölelő lelőhely mintegy 780 méter hosszúságban és 180 méter szélességben húzódik a Duna egyik mellékága mentén É-D-i irányban (036/9 hrsz.). Az újonnan előkerült embercsontokat a lelőhely déli végén fordította elő az eke bronzkori cserpekkel együtt, ami talán birituális temető léte utal. A lelőhely folytatásában kb. 250×120 méteres felületen bronzkori település maradványai kerültek elő. A bronzkori lelőhelyet mintegy 100–120 méteres szakaszon átfedő, a templom dombjának DNY-i oldaláig húzódó középkori falu kiterjedése kb. 350–400×100 méter.

Munkatársak: Haraszi Gabriella és Késmárky Rita restaurátorok, valamint Endész László.

KESZI TAMÁS

198. Izsófalva, Gede (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) V

A Hadtörténeti Múzeum Térképtárában egy 1957-ben készült légi felvételen jól kirajzolódik a föld- és vízivár omega alakú fehér vonala. A vár adatait korábban összefoglaltam.¹¹

2003. szeptember 15–22. között átvágtam a sáncot, aminek célja az árok metszetének dokumentálása. A vár északi részénél a pincékhez kanyarodó földúttól keletre 20 méterre jelöltük ki az É-D iránytól kissé keletre eltérő kutatóárkot, az Izsófalváról Rudolftelepre a hegyen

11 B. HELLEBRANDT M.: Edelény, Szendrő és Izsófalva vízivárai. HOMÉ XLI (2002) 24–31.